

СОВЕТ
МУРАЛИНСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ КАЙБИЦКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
КАЙБЫЧ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ
МӨРӘЛЕ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ

РЕШЕНИЕ

КАРАР

2019 елның 31 нче октябре

Мөрәле ав.

№31

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының Мөрәле авыл жирлегендә бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турындагы нигезләмәне раслау хакында

1998 елның 31 июлендәге 145-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм 2004 елның 29 маендагы 35-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Бюджет кодексы нигезендә Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының Мөрәле авыл жирлеге Советы **КАРАР КЫЛДЫ:**

1. «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының Мөрәле авыл жирлегендә бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турындагы нигезләмәне» расларга (кушымта итеп бирелә).

2. 15-28 ст., 31 ст., 37 ст. нигезләмәләре жирлек бюджетын төзегәндә һәм үтәгәндә 2020 ел бюджетыннан башлап барлыкка килә торган хокук мөнәсәбәтләренә һәм 2021, 2022 елларның план чорына кулланыла дип билгеләргә.

3. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә <http://pravo.tatarstan.ru> веб адресы буенча «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталы»нда, «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының Мөрәле авыл жирлеге рәсми сайтында бастырырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы
Мөрәле авыл жирлеге башлыгы

Зиннатуллин

Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районының
Мөрәле авыл жирлеге Советының
2019 елның “31” октябрәндәге
31 номерлы карарына кушымта

**Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының Мөрәле авыл жирлегендә
бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турында
НИГЕЗЛӘМӘ**

Ибүлек. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

Статья 1. Әлеге Нигезләмә белән көйләнә торган хокук мөнәсәбәтләре

Мөрәле авыл жирлегендә бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турындагы әлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Россия Федерациясе Салым кодексы, Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының Мөрәле авыл жирлеге Уставы (алга таба - Жирлек) нигезендә Жирлек бюджетын төзү, карау, раслау, үтәү һәм анын үтәлешен тикшереп тору барышында, шулай ук муниципаль алынмаларны һәм муниципаль бурыч белән идарә итү процессында бюджет хокук мөнәсәбәтләре субъектлары арасында барлыкка килә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала.

2 статья. Жирлектә бюджет хокук мөнәсәбәтләрен гамәлгә ашыруның хокукий нигезләре

Бюджет хокук мөнәсәбәтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, әлеге Нигезләмә, Россия Федерациясе бюджет канунчылыгының башка актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

3 статья. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар

Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар Россия Федерациясе Бюджет кодексы билгеләгән мәгънәләрендә кулланыла.

4 статья. Жирлек бюджетының хокукий формасы.

Кошман авыл жирлеге бюджеты (алга таба - Жирлек бюджеты) Кошман авыл жирлеге Советы (алга таба - Жирлек Советы) карары формасында эшләнә һәм раслана.

Жирлек бюджеты өч елга - чираттагы финанс елына һәм план чорына төзелә һәм раслана.

Жирлек бюджеты проектын төзү Мөрәле авыл жирлегенң Башкарма комитеты (алга таба текст буенча - Жирлекнең Башкарма комитеты) Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә билгеләгән тәртиптә һәм аның Жирлек Советының аның таләпләрен үтәгән килеш кабул ителә торган хокукий актлары буенча гамәлгә ашырыла.

5 статья. Жирлектә Россия Федерациясенң бюджет классификациясен куллану үзенчәлекләре

1. Жирлек бюджеты проектын төзөгәндә, Жирлек бюджетын үтәгәндә Россия Федерациясе бюджет системасының башка дәрәжәләре бюджетлары белән чагыштыруны

тәэмин итү, Жирлек бюджеты үтөлеше, аның үтөлеше турында хисаплылык формалаштыру максатларында Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган норматив хокукый актлар нигезендә Россия Федерациясенен бюджет классификациясе кулланыла.

2. Жирлек бюджетын формалаштырганда, раслаганда һәм үтәгәндә Россия Федерациясенен бюджет законнары белән билгеләнгән нормативлар нигезендә Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары арасында бүленә торган керемнәр буенча бюджет керемнәренен баш администраторлары кодларының дәвамлылығы тәэмин ителә.

6 статья. Бюджет процессы принциплары

Жирлек Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән Россия Федерациясе бюджет системасы принципларына нигезләнә:

- бюджет системасының бердәмлеге;
- керемнәр һәм чыгымнар һәм бюджет кытлыкларын финанслау чыганаclarын аеру;
- бюджетларның мөстәкыйльлеге;
- бюджетлар кытлыкларын финанслау керемнәрен, чыгымнарын һәм чыганаclarын чагылдыру тулылығы;
- нисбәтлелек;
- бюджет акчаларынан файдалануның нәтижәлелеге;
- бюджет чыгымнарының гомуми (жыелма) каплавы;
- үтә күренмәлелек (ачыклык);
- бюджетның дөрөслеге;
- адреслылык һәм бюджет акчаларының максатчан характерда булуы;
- чыгымнарның бирелгәнлеге;
- кассаның бердәмлеге.

7 статья. Жирлектә бюджет процессының төп этаплары

Жирлектә бюджет процессы түбәндәге этапларны үз эченә ала:

- чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразларын, чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләрен эшләү;
- бюджет проектын төзү;
- бюджетны карау һәм раслау;
- жирлек бюджетын үтәү;
- бюджет турындагы карарга үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү;
- бюджет үтөлеше турындагы хисапны раслау;
- муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру.

Финанс елы календарь елга туры килә һәм 1 гыйнвардан 31 декабрьгә кадәр дәвам итә.

8 статья. Бюджет процессында катнашучылар

Жирлектә бюджет процессында түбәндәгеләр катнаша:

- Жирлек советы;
- Жирлек Башлыгы;
- Жирлекнең Башкарма комитеты;
- Жирлекнең ревизион комиссиясе;
- бюджет акчаларын баш бүлүчеләр (бүлүчеләр);

- бюджет акчаларын алучылар;
- бюджет керемнәренә баш администраторлары (администраторлар);
- бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары (администраторлар).

9 статья. Бюджет процессында катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

1. Жирлек Советы:

- **Жирлек бюджетын** һәм аның үтәләше турындагы хисапларны карый һәм раслый;
- **Жирлек бюджетының** үтәләшен алга таба тикшереп торуну оештыра;
- **Россия Федерациясе** Бюджет кодексы, 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, **Россия Федерациясенә** һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары, **Жирлек Уставы**, әлегә Нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләргә гамәлгә ашыра.

Жирлек советына Россия Федерациясе Конституциясендә, Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Россия Федерациясенә һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актларында билгеләнгән бюджет мәсьәләләре буенча компетенция чикләрендә аның вәкаләтләрен тәмин итү өчен кирәкле барлык мәгълүмат Жирлекнең Башкарма комитеты тарафыннан бирелергә тиеш.

2. Жирлекнең Башкарма комитеты бюджет проектын төзүне тәмин итә, Жирлек Советына раслауга кирәкле документлар һәм материаллар белән кертә, Жирлек бюджетының үтәләшен һәм бюджет хисаплылыгын төзүне тәмин итә, Жирлек Советына раслауга Жирлек бюджетының үтәләше турында хисап тапшыра, муниципаль бурчы белән идарә итүне тәмин итә, Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлегә Нигезләмәдә һәм (яисә) алар нигезендә бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка вәкаләтләргә гамәлгә ашыра.

3. Жирлек комиссиясе түбәндәгеләргә гамәлгә ашыра:

- бюджет акчаларыннан файдалануның экономиясен һәм нәтижәләгән билгеләүгә юнәлдерелгән нәтижәлелек аудиты;

- бюджет турындагы карарлар, бюджет законнарының башка норматив хокукый актлары проектларына, шул исәптән бюджет күрсәткечләренә (параметрларының һәм характеристикаларының) нигезләгәнә экспертиза ясау;

- муниципаль программаларга экспертиза ясау;

- бюджет процессына анализ һәм мониторинг ясау, бюджет үтәләше турындагы хисап буенча тикшерүләр үткәрү һәм бәяләмәләр эерләү, шулай ук бюджет процессында ачыкланган тайпылышларны бетерү һәм аны камилләштерү буенча тәкъдимнәр эерләү;

- бюджет акчаларын бүлүчеләргә баш администраторлары, бюджет керемнәренә баш администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары (алга таба - бюджет акчаларының төп администраторлары) һәм өчкө финанс аудитын гамәлгә ашыруны камилләштерү буенча тәкъдимнәр эерләү.

4. Бюджет акчаларының баш бүлүчәсе:

расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә бюджет акчаларыннан файдалануның нәтижәләгән, адреслылыгын һәм максатчан характерын тәмин итә;

ана буйсынучы күрсәтмәләр бирүчеләргә һәм бюджет акчаларын алучыларның исемлеген төзи;

бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра, бюджет ассигнованиеләрен нигезләүне төзи;

бюджет йөкләмәләре лимитларын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр **кертә**;

казна учреждениеләре булып торучы бюджет акчаларын алучыларның бюджет **сметаларын** раслау тәртибен билгели;

муниципаль биремнәрне үтәүне формалаштыра, раслый һәм контрольдә тотат;

максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрен, субвенцияләрен һәм башка **бюджетара трансфертларны**, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән башка субсидия-ләрен һәм бюджет инвестицияләрен, аларны биргәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипне алучылар тарафыннан үтәүне тәмин итә;

ана буйсынучы бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләре буенча муниципаль берәмлек исеменнән тиешенчә җавап бирә;

Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителә торган, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән **бүтән бюджет вәкаләтләрен** гамәлгә ашыра.

5. Бюджет чаралары бүлүче:

- бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра;

- бюджет ассигнованиеләрен, бюджет акчаларын алучыларга һәм (яисә) бюджет акчаларын алучыларга бюджет йөкләмәләре лимитларын бүлү һәм бюджетның тиешле өлешен башкара;

- бюджет акчаларын баш бүлүчегә бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

- максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрен, субвенцияләрен һәм башка бюджетара трансфертларны, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән башка субсидия-ләрен һәм бюджет инвестицияләрен, аларны биргәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипне алучылар тарафыннан үтәүне тәмин итә;

- бюджет акчаларының баш бүлүчесе билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет акчалары нең үз карамагында булган аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

6. Бюджет чараларын алучы түбәндәге бюджет вәкаләтләренә ия:

- бюджет сметасын төзи һәм үти;

- бюджет йөкләмәләренең һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләренең китерелгән лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) үти;

- үзенә каралган бюджет ассигнованиеләренең нәтижәләлеген, максатчан кулланылышын тәмин итә;

- бюджет язмасын үзгәртү буенча тәкъдимнәрне баш күрсәтмә бирүчегә (күрсәтмә бирүчегә) кертә;

- бюджет исәбен алып бара (бюджет исәбен алып баруны тәмин итә) йә килешү нигезендә бу вәкаләтне башка учреждениегә (үзәкләштерелгән бухгалтериягә) тапшыра;

- бюджет хисабын формалаштыра (булдыруны тәмин итә) бюджет акчаларын баш бүлүчегә (бүлүчегә) тәкъдим итә;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм аның нигезендә кабул ителгән, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен, әлеге Нигезләмәне жайга сала торган хокукый актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрен башкара.

10 статья. Бюджет керемнәре

1. Жирлек бюджеты керемнәре Россия Федерациясенең бюджет законнары, салымнар һәм жыемнар турындагы Россия Федерациясе законнары һәм башка мәжбүри түләүләр турындагы законнар нигезендә төзелә.

2. Жирле салымнар турында карар, жирле бюджетлар керемнәрен үзгәртүгә китерә торган, жирле бюджетлар керемнәрен үзгәртүгә китерә торган, чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә керә торган Совет карарлары чираттагы финанс елына һәм план чорына Жирлек бюджеты турында карар проекты кертелгәнче 10 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

11 статья. Бюджет чыгымнары

1. Бюджет чыгымнарын формалаштыру Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән дәүләт хакимияте органнарының, Россия Федерациясе субъектларының дәүләт хакимияте органнарының һәм жирле үзидарә органнарының вәкаләтләрән чикләүгә бәйле чыгым йөкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла, аларны үтәү Россия Федерациясе законнары нигезендә чираттагы финанс елында һәм план чорында Кушман авыл жирлегә бюджеты акчалары исәбеннән башкарылырга тиеш.

12 статья. Резерв фонды

Жирлек бюджетының чыгым өлешендә Жирлек Башкарма комитетының резерв фондын булдыру күздә тотылырга мөмкин.

Жирлек Башкарма комитетының резерв фонды күләме бюджет турындагы карар белән билгеләнә һәм чыгымнарның гомуми күләменен 3 процентыннан арта алмый.

Резерв фондының акчаларын тоту тәртибе Жирлекнең Башкарма комитеты тарафыннан раслана.

Башкарма комитетның резерв фондының бюджет ассигнованиеләрен куллану турында хисап Жирлек бюджетының үтәлеше турында еллык отчетка кушымта итеп бирелә.

13 статья. Муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар кайтартуга, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру

1. Муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар кайтартуга, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру дәүләт һәм муниципаль ихтыяжлар өчен заказлар урнаштыру турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә башкарыла.

2. Муниципаль контрактлар, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 72 статьясындагы 3 пунктында билгеләнгән очраклардан тыш, бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә төзелә һәм түләнә.

14 статья. Бюджет кытлыгы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елында Жирлек бюджеты кытлыгы, әлеге статьяның 2 пунктында билгеләнгән чикләүләргә үтәп, Жирлек бюджеты турында карар белән билгеләнә.

2. Жирлек бюджеты кытлыгы керемнәренң һәм (яисә) салым керемнәренен расланган күләмен өстәмә нормативлар буенча түләүләренң өстәмә нормативлары буенча

исәпкә алмыйча жирле бюджет керемнәренең расланган гомуми еллык күләменен 10 процентыннан артмаска тиеш.

Жирлеккә карата Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пункттында каралган чараларны гамәлгә ашырган очракта, Жирлек бюджеты кытлыгы түләүләрнең расланган күләмен һәм (яисә) түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәре күләмен исәпкә алмыйча гына бюджеттагы керемнәрнең расланган гомуми еллык күләменен 5 процентыннан артмаска тиеш.

Бюджет турында Совет карары белән билгеләнгәндә, Жирлек милкендәге акцияләрне сатудан кергән керемнәр һәм капиталда катнашуның башка формаларындагы керемнәр бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы составында ачыкланган һәм (яисә) бюджет чараларын исәпкә алу счетларында калган акчалар кимегән очракта, Жирлекнең бюджет дефициты шушы пункт белән билгеләнгән чикләүләргә, күрсәтелгән керемнәрнең суммалары чикләрендә һәм Жирлек бюджеты чараларын исәпкә алу счетларында акчаларның калган өлешләрен киметүне арттырырга мөмкин.

3. Еллык хисап күрсәткечләре буенча барлыкка килгән Жирлек бюджеты кытлыгы әлегә статьяның 2, 2 пункттында билгеләнгән чикләүләргә туры килергә тиеш.

15 статья. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarы

Жирлек кытлыгын эчке финанслау чыганаclarы составына түбәндәгеләр керә:
номиналь бәясә Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләргә урнаштырудан кергән чаралар һәм аларны каплауга юнәлдерелгән чаралар арасында аерма;

жәлеп ителгән һәм юкка чыгарылган Жирлек арасында Россия Федерациясе валютасында кредит оешмалары кредитлары арасындагы аерма;

Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитлары белән жәлеп ителгән һәм юкка чыгарылган Жирлек арасында аерма;

тиешле финанс елы дәвамында жирлек бюджеты чараларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны үзгәртү;

Жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслауның башка чыганаclarы.

Бюджет кытлыгын эчке финанслауның башка чыганаclarы составына Жирлекләр түбәндәгеләр керә:

Жирлек милкендәге акцияләргә һәм капиталда катнашуның башка рәвешләрен сатудан керемнәр;

Жирлек бюджеты чаралары буенча курс аермасы;

муниципаль гарантияләргә үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукын барлыкка китергән йә бенефициарның принципалга таләбе хокуклары гарантка биреп торылган очракта, Россия Федерациясе валютасында урнашу гарантияләрен үтәүгә юнәлтелгән чаралар күләме;

Россия Федерациясе валютасында Жирлекнең башка бурыч йөкләмәләрен каплауга юнәлдерелә торган чаралар күләме;

юримдик затларга Россия Федерациясе валютасында бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм юримдик затларга бирелгән бюджет кредитлары суммалары арасында аерма;

Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына өлешләрне кире кайтарудан **алынган акчалар** һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына **бирелгән** бюджет кредитлары суммалары арасында аерма;

Жирлек бюджеты чараларын исәпкә алу буенча бердәм счеттан күчерелгән акчалар һәм **Жирлек бюджеты чараларын** исәпкә алу буенча бердәм счетка исәпләнгән акчалар арасында аерма. **Жирлек бюджеты чараларын** исәпкә алу буенча бердәм счетта калган акчалар белән идарә итү операцияләрен үткәргәндә.

Жирлек Советының хокукый акты белән билгеләнә торган күләмдә агымдагы финанс елы башына **Жирлек бюджетының** калган чаралары агымдагы финанс елында кассадагы вакытлы **өзеклекләрне** каплауга һәм муниципаль контрактларга жирлек исеменнән төзелгән товарларны кайтаруга, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә түләү өчен бюджет ассигнованиеләрен арттыруга, әлеге муниципаль контрактларның шартлары нигезендә হিসап финанс елында түләнергә тиешле товарлар кайтартуга, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә агымдагы финанс елында жибәрелергә мөмкин, হিসап финанс елында күрсәтелгән субсидияләр алучыларның акчалата йөкләмәләрен түләү өчен кирәкле суммалар чикләрендә бирелгән юридик затларга субсидияләр бирүгә бюджет ассигнованиеләре әлеге субсидияләр чыганакалары күрсәтелгән субсидияләр күләме **Жирлек бюджеты** турында карар белән каралган очракларда күрсәтелгән максатларга файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләренең калган суммасыннан артмый торган күләмдә түләнергә мөмкин.

Жирлекләр бюджет кытлыгын тышкы финанслау чыганакалары составына түбәндәгеләр керә:

Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән һәм максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында бирелгән бюджет кредитлары арасындагы аерма; максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Россия Федерациясенә чит ил валютасында бирелгән муниципаль гарантияләрне үтәүгә юнәлтелгән чаралар күләме, муниципаль гарантияләрне гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын барлыкка китергән очракта.

16статья. Муниципаль Жирлек бурычының структурасы

Жирлекнең бурыч йөкләмәләре түбәндәге формаларда булырга мөмкин:

- 1) Жирлек халкының кыйммәтле кәгазьләре (муниципаль кыйммәтле кәгазьләр);
- 2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары;
- 3) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары;
- 4) Россия Федерациясе валютасында кредит оешмаларыннан жирлек тарафыннан жәлеп ителгән кредитлар;
- 5) Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән Жирлек гарантияләре (муниципаль гарантияләр);
- 6) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Россия Федерациясе чит ил валютасында бирелгән муниципаль гарантияләр;
- 7) Россия Федерациясе Бюджет кодексын гамәлгә керткәнче барлыкка килгән һәм муниципаль бурычка кертелгән башка бурыч йөкләмәләре.

Муниципаль бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:

- 1) муниципаль кыйммэтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;
- 2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;
- 3) кредит оешмаларыннан жирлек тарафыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;
- 4) муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;
- 5) Жирлекнең юкка чыгарылмаган башка бурыч йөкләмәләре күләме.

Муниципаль эчке бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:

- 1) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль кыйммэтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;
- 2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме, алар буенча Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән йөкләмәләр;
- 3) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән кредит оешмаларыннан жирлек тарафыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;
- 4) муниципаль гарантияләр буенча Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән йөкләмәләр күләме;
- 5) Россия Федерациясе валютасында күчеп килүнең юкка чыгарылмаган башка бурыч йөкләмәләре күләме.

Муниципаль тышкы бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:

- 1) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Россия Федерациясеннән кеше тарафыннан жәлеп ителгән чит ил валютасында бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;
 - 2) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Жирлек тарафыннан чит ил валютасында бирелгән муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме.
- Жирлекнең озак сроклы (кимендә бер ел), уртача сроклы (бер елдан биш елга кадәр) һәм озак сроклы (биштән алып 10 елга кадәр) йөкләмәләре булырга мөмкин.

17 статья. Жирлекнең Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән бурыч йөкләмәләрен туктату һәм аларны муниципаль бурычтан алу

1. Әгәр Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәсе муниципаль бурыч йөкләмәсен юкка чыгаруга (кредитор тарафыннан билгеләнгән йөкләмәләр һәм муниципаль хокукый актлар белән үтәлмәгән) муниципаль бурыч йөкләмәсен муниципаль бурыч йөкләмәсе шартларында каралган чорны юкка чыгару датасыннан соң өч ел дәвамында үтәлмәгән очракта, күрсәтелгән йөкләмә тулысынча туктатылган дип санала һәм, әгәр Район вәкиллекле органының муниципаль хокукый актларында башкасы каралмаган булса, муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр буенча Жирлекнең бурыч йөкләмәләре муниципаль гарантияләрне туктатуга нигез булып торучы вакыйгалар (хәлләр) килгәндә тулысынча туктатылган дип санала һәм күрсәтелгән вакыйгалар (хәлләр) килеп житү (килеп житү турында белешмәләр алу) дәрәжәсе буенча муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

2. Әлеге статьяның 1 пунктының беренче абзацында күрсәтелгән сроклар тәмамланганнан соң Жирлек Советы Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән

муниципаль бурыч йөкләмэләрен муниципаль бурычтан төшереп калдыру турында муниципаль хокукый акт чыгара.

3. Муниципаль бурычтан чигерү Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән **исемлеккә** ташлана торган муниципаль бурыч төрләре буенча муниципаль бурыч күләмен **жирле бюджет** кытлыгын финанслау чыганаclarында исемлек суммасын чагылдырмыйча **гына аларны сызып** ташлау суммасына киметү юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. **Әлеге статьяның** 1 пункттындагы беренче абзацының, 2 һәм 3 пунктларының гамәлдә булуы **кредит** килешүләре буенча йөкләмәләргә, Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары һәм башка муниципаль берәмлекләр алдында муниципаль бурыч йөкләмәләренә **кагылмый**.

5. Реструктурлаштырылган, шулай ук юкка чыгарылган (сатып алынган) муниципаль бурыч **йөкләмәләрен** муниципаль бурычтан алу Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 һәм 113 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

6. Түләү датасы башланганчы, муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне эмиссияләү шартлары нигезендә аларны тулысынча эмитацияләгән орган тарафыннан сатып алынган (Россия Федерациясе законнарында каралган башка операцияләрне алмашу нәтижәсендә алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр чыгару күрсәтелгән орган карары буенча вакытыннан алда юкка чыгарылган дип танылырга мөмкин.

Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмитенты аларны юкка чыгару датасы башланганчы сатып алынган (Россия Федерациясе законнарында каралган башка операцияләрне алмаштыру нәтижәсендә алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча йөкләмәләр үтәлгән дип танырга хокуклы.

18 статья. Муниципаль алынмалар

1. **Жирлек** муниципаль эчке хисаплашулар дигәндә муниципаль кыйммәтле кәгазьләр урнаштыру юлы белән һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм кредит оешмаларыннан кредитлар алу юлы белән заем акчаларыннан муниципаль бюджетка жәлеп итү аңлашыла, алар буенча алар Россия Федерациясе валютасында белдерелгән заемщик буларак **Жирлекләрнең** бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

2. **Жирлек** муниципаль тышкы алынмалары дигәндә, Россия Федерациясе тарафыннан максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында **Жирлек** исеменнән жирле бюджетка кредитлар жәлеп итү аңлашыла, алар буенча чит ил валютасында чагылыш тапкан Россия Федерациясе каршындагы **Жирлекнең** бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

3. Муниципаль тышкы алынмалар чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясенен тышкы дәүләт хисаплашулары программасына кертелгән проектларны финанслау максатларында гамәлгә ашырыла.

4. **Жирлек** исеменнән Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм **Жирлек** Уставы нигезендә муниципаль алынмаларны гамәлгә ашыру хокукына **жирле администрация** (**Жирлекнең** башкарма-күрсәтмә органы) ия.

5. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне урнаштыру түбәндәге шартларны үтәгән очракта, Жирлек тарафыннан гамәлгә ашырыла:

1) Жирлекнең бурыч йөкләмәләре буенча срогы чыккан бурычы булмау;

2) Жирлек тарафыннан Россия Федерациясе Хөкүмәте билгели торган дәрәжәдән түбәнрәк кредит рейтингы алынган, исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган юридик затларның берәрсеннән яисә берничә рейтинг гамәлләрен гамәлгә ашыручы заттан.

6. Жирлекләр, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107¹ статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31¹ статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы уртача булган заемщиклар төркеменә керткән очракта, муниципаль алынмаларны гамәлгә ашырырга, районның бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләрен арттыруга китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107¹ статьясындагы 5 пункттында каралган, Жирләүне бурыч тотрыклылыгы дәрәжәсе түбән булган заемщиклар төркеменә кертергә мөмкинлек биргән дәрәжәләргә кадәр муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

8. Жирлек, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107¹ статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31¹ статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемщиклар төркеменә керткән очракта, муниципаль алынмаларны гамәлгә ашырырга, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107¹ статьясындагы 5 пункттында каралган Жирлекнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләре күрсәткечләрен арттыруга китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

9. Жирлек, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107¹ статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31¹ статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемщиклар төркеменә керткән очракта, кредит оешмаларыннан кредитлар рәвешендә һәм кыйммәтле кәгазьләр урнаштыру юлы белән муниципаль эчке үзләштерүләрне Жирлекнең бурыч йөкләмәләрен рефинанслау максатларында гына, шулай ук Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107¹ статьясындагы 9 пункттында һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31¹ статьясындагы 7 пункттында каралган түләүгә сәләтлелекне торгызу планы кысаларында бирелгән максатчан бюджет кредитлары рәвешендә гамәлгә ашырырга хокуклы.

10. Жирлек, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107¹ статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31¹ статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемщиклар төркеменә керткән очракта, муниципаль тышкы алынмаларны гамәлгә ашырырга һәм чит ил валютасында муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

11. Жирлек, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107¹ статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31¹ статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемщиклар төркеменә керткән очракта, муниципаль эчке алынмаларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләргә Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан муниципаль эчке алынмалар, Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр, чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль гарантияләр, шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр кертелгән очракта гына Россия Федерациясе валютасында бирергә хокуклы.

12. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107¹ статьясындагы 9 пунктында каралган Жирлекнең түләү сәләтен торгызу планы кысаларында бирелгән Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларынан максатчан бюджет кредитлары буенча жирлекләр йөкләмәләрен реструктуризацияләү рөхсәт ителми.

19 статья. Жирлекнең алынмаларны чит ил валютасында күчерү белән гарантияләр бирү үзенчәлекләре

Жирлек Россия Федерациясенен чит ил валютасында алган акчаларын Россия Федерациясеннән алып, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 статьясындагы 25 пункты нигезләмәләрен исәпкә алып, чит ил кредитларынан жәлеп ителгән максатчан чит ил кредитларынан файдалану кысаларында гына чит ил валютасында гарантияләр бирергә хокуклы.

20 статья. Муниципаль алынмаларның чик күләме

1. **Тиешле финанс** елына муниципаль алынмалар алуның иң чик күләме дигәндә **тиешле финанс елына** муниципаль эчке һәм тышкы алынмалар программалары буенча **жирле бюджетка акчалар** жәлеп итүнең жыелма күләме аңлашыла.

2. **Жирле бюджетка акчалар** жәлеп итү күләмнәре, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 һәм 104 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып, чираттагы финанс елына һәм план чорына (**чираттагы финанс елына**) муниципаль эчке һәм тышкы алынмалар программалары белән билгеләнә һәм тиешле финанс елында акчалар жәлеп итүнең гомуми суммасы **жирле бюджет кытлыгын** финанслауга юнәлдерелә торган акчаларның гомуми суммасыннан артмаска тиеш, һәм **жирле бюджет турындагы** карар белән тиешле финанс елына расланган **Жирлекнең** бурыч йөкләмәләрен каплау күләмнәреннән артмаска тиеш.

3. Хисап финанс елында **Жирлек акчаларының** гомуми суммасы **жирле бюджет кытлыгын** финанслауга юнәлдерелгән акчаларның гомуми суммасыннан артып китсә, агымдагы финанс елына салымнарның иң чик күләмен киметеп, күрсәтелгән артырып жиберүгә юнәлдерелгән максатларга юнәлдерелгә тиеш.

21 статья. Муниципаль эчке һәм тышкы бурычның югары чикләре һәм Жирлекнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләренен чик күрсәткечләре

1. **Жирле бюджет** турындагы карар белән муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның (**Жирлекнең чит ил валютасында йөкләмәләре** булган очракта) өске чикләре, елның 1 гыйнварына, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан килүче елның 1 гыйнварына (**чираттагы финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына** торышы буенча) билгеләнә, шул исәптән Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге, чит ил валютасында муниципаль гарантияләр буенча (**чит ил валютасында муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләре** булган очракта) күрсәтелә.

2. Муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның югары чикләре (**жирлектә чит ил валютасында йөкләмәләре** булган очракта) әлеге статьяның 3 һәм 4 пунктларында билгеләнгән чикләүләргә үтәгәндә билгеләнә.

3. Муниципаль бурыч күләме **жирле бюджет** турындагы карар белән чираттагы финанс елына һәм план чорына (**чираттагы финанс елына**) расланган **жирле бюджет**

керемнәренә, физик затлар керемнәренә салымнан түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренә расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренә гомуми күләменнән артмаска тиеш.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пункттында каралган чаралар күрелгән очракта, бурыч күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) жирле бюджет керемнәренә гомуми күләменнән, физик затлар керемнәренә салымнан түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча, кире кайтарылмый торган керемнәренә һәм (яисә) салым керемнәренә расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренә гомуми күләменнән 50 проценттан артмаска тиеш.

4. Муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү чыгымнары күләме түбәндәге таләпләрне үтәгәндә жирле бюджет турындагы карар белән раслана:

1) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) муниципаль бурычка хезмәт күрсәтүгә чыгымнар күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы белән расланган Татарстан Республикасы законы яисә чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет турындагы карар (чираттагы финанс елы) белән тиешле бюджет чыгымнарының гомуми күләменә 10 процентыннан артмаска тиеш, моңа Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларынан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән башкарыла торган чыгымнар күләме керми;

2) чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) жирле бюджет турында карар белән расланган чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) һәм Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларынан гомуми салым, салым булмаган керемнәр күләменә жирле бюджет түләвенә һәм дотацияләрнең еллык суммасы жирле бюджет системасы бюджетларынан чираттагы финанс елына жирле бюджет турында карар белән расланган түләүләрнең 20 процентыннан артмаска тиеш; күрсәтелгән нисбәтне исәпләгәндә, елның 1 гыйнварыннан соң, киләсе финанс елында һәм план чорынан соң бурычларны вакытыннан алда каплауга жиберелә торган түләүләр суммасы исәпкә алынмый.

22 статья. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган чит ил валютасында муниципаль гарантияләр исемлегеннән гыйбарәт, түбәндәге белешмәләрне күрсәтеп:

1) гарантиянең һәр юнәлеш (максатлар), категорияләр (төркемнәр) һәм (яисә) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп, гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

2) гарантияләр һәм алар тәэмин итә торган йөкләмәләр валютасы;

3) гарантияләрнең гомуми күләме;

4) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокукы булу (булмау);

5) гарантияләр бирүнен һәм үтәүнен башка шартлары.

2. Муниципаль гарантия муниципаль гарантия белән тәэмин ителә торган йөкләмәләр күрсәтелгән валютада бирелә һәм башкарыла.

3. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындагы тиешле карарга кушымта булып тора.

Статья 23. Муниципаль тышкы алынмалар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы алулар программасы максатчан чит ил кредитларын һәм (яисә) чираттагы финанс елында чит ил валютасында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) чит ил валютасында куллану кысаларында жирле бюджеттан чит ил валютасында жәлеп ителә торган бюджет кредитлары исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль тышкы алынмалар программасы белән түбәндәгеләр билгеләнә:

1) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан жирле бюджетка федераль бюджеттан чит ил валютасына жәлеп ителә торган бюджет кредитлары буенча барлыкка килә торган бурычларны каплау күләме һәм сроклары;

2) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында жирле бюджетка федераль бюджеттан чит ил валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча барлыкка килгән чираттагы финанс елында һәм план чорындагы (чираттагы финанс елында) Жирлек бурычларын каплау күләме.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы алынмалар программасы жирле бюджет турындагы карарга чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) кушымта булып тора.

24 статья. Муниципаль эчке алынмалар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке алынмалар программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) гамәлгә ашырыла торган һәм (яисә) түләнелә торган тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль эчке алынмалар исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль эчке алынмалар программасы белән түбәндәгеләр билгеләнә:

1) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында), тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль эчке алынмаларны гамәлгә ашырганда барлыкка килә торган жирле бюджетка акчалар жәлеп итү күләмнәре һәм бурыч йөкләмәләрен түләүнең иң чик сроклары;

2) Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча каплау күләмнәре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке алынмалар программасы чираттагы финанс елына һәм план чорына тиешле бюджет турындагы карарга кушымта булып тора (чираттагы финанс елы).

4. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 статьясы нигезендә муниципаль эчке бурыч үткәрү муниципаль эчке алынмалар программасында чагылмый.

25 статья. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр исемлегеннән гыйбарәт, түбәндәге белешмәләрне күрсәтеп:

1) һәр юнәлеш (максатлар), категорияләр (төркемнәр) һәм (яисә) гарантиянең һәр юнәлешле (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтсә, гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

2) гарантияләрнең гомуми күләме;

3) принципалларга гарантның регресс таләбе хокукы булу (булмау);

4) гарантияләр бирүнең һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Россия Федерациясә валютасында күрсәтелгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләр бары тик Россия Федерациясә валютасында гына бирелә һәм үтәлә.

3. Россия Федерациясә валютасында муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындагы тиешле карарга кушымта булып тора.

26 статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне урнаштыруның иң чик күләмнәре

Номиналь бәя буенча чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елында (чираттагы финанс елына) муниципаль кыйммәтле кәгазьләрнең иң чик күләмнәре Жирлек советы тарафыннан, тиешле бюджет турындагы карар белән билгеләнгән муниципаль эчке бурычның өске чикләре нигезендә билгеләнә.

27 статья. Муниципаль гарантияләр

1. Муниципаль гарантия шартнамәдән яисә башка килешүдән (төп йөкләмәләрдән) барлыкка килгән бенефициар алдында аның акчалата йөкләмәләрен тиешенчә үтәүне тәмин итә.

2. Муниципаль гарантия принципалның йөкләмәләрен вакытыннан алда үтәүне тәмин итми, шул исәптән аларны вакытыннан алда башкару йә бурычларны үтәү срогы якынлашып килүче дил саналган вакыйгалар (хәлләр) һөжүм итү турында таләпләр куелган очракта да.

3. Муниципаль гарантиянең язма рәвешле мәжбүри.

4. Муниципаль гарантия төп йөкләмәләр суммасы күрсәтелгән валютада бирелә һәм башкарыла.

5. Муниципаль гарантия буенча гарант гарантия суммасы чикләрендә үзе тәмин иткән йөкләмә буенча субсидия жаваплылығына ия.

6. Муниципаль гарантиядә түбәндәгеләр күрсәтелә:

1) гарантның (тиешле гавами-хокукый берәмлек - Район) исеме һәм гарант исемнән гарантия биргән органның исеме;

2) бенефициарның исеме;

3) принципал исеме;

4) гарантия бирелә торган йөкләмә (исеме, бәяләмә датасы һәм номеры (ул булганда), төп йөкләмәнең гамәлдә булу срогы яисә аның буенча йөкләмәләрне үтәү срогы, якларның исемнәре, төп йөкләмәләрнең башка житди шартлары күрсәтелеп);

5) гарантия буенча гарант йөкләмәләре күләме һәм гарантиянең иң чик суммасы;

6) гарантия бирү нигезләре;

7) гарантиянең үз көченә керү датасы яисә гарантия үз көченә керә торган вакыйга (шарт);

8) гарантиянең гамәлдә булу вакыты;

9) гарантияле очракны билгеләү, гарантия үтәү турында бенефициарның таләпләрен күрсәтү вакыты һәм тәртибе;

10) **гарантияне чакыртып алу** нигезлэре;

11) **гарантия буенча** гарант тарафыннан **йөкләмэлэрне** башкару тәртибе;

12) **гарантия суммасын** тулы күлөмдә **яисә** гарантия үтэгәндә, үтэгәндә (башка нигезлөрдә **туктатылганда**) тулы күлөмдә **яисә** гарантия белән тәэмин ителгән принципалның **йөкләмэлэренен** нинди дә булса өлешендә һәм гарантиядә билгеләнгән башка очрактарда **киметү** нигезлэре;

13) **гарантияне туктату** нигезлэре;

14) **гарантның алдан** язмача ризалыгыннан башка үзгәртелә алмаган төп йөкләмэләр шартлары;

15) **муниципаль гарантия буенча бенефициар** гаранты (принципалга, регресска гарантның **регресс таләбе**) түлэгән акчаларны каплау турындагы принципалга карата гарант таләбе булу **яисә булмау**;

16) **гарантиянең башка** шартлары, шулай ук Россия Федерациясә Бюджет кодексында, гарантның **норматив хокукый актларында**, гарант **исеменнән** гарантияне бирүче орган **актларында билгеләнгән** белешмэләр.

7. Гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукын күздә тотмаган муниципаль гарантия **бары тик хужалык жәмгыяте йөкләмэлэре буенча** гына бирелгә мөмкин, акцияләренен 100 проценты (өлешлэре) муниципаль гарантия бирә торган муниципаль гарантия бирүчегә карый, муниципаль гарантияне күрсәтүче жирлек милкендә була. Нигезен тулысынча **яисә өлешчә хосусыйлаштырган** очракта, мондый муниципаль гарантия принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукы белән бирелгән дип санала һәм Россия Федерациясә Бюджет кодексының 115³ статьясы һәм Россия Федерациясә граждан законнары таләплэренә туры килә торган, жирле администрация актларында билгеләнгән **срокта** гарантның тулысынча **яисә** гарантиянең нинди дә булса өлешендә үтөлүгә бәйле рәвештә барлыкка килә торган принципалга карата регресс таләбе таләбенен үтөлүен тәэмин итү принцибының бурычы барлыкка килә. Күрсәтелгән тәэмин итүне тапшырганчы муниципаль гарантияне үтәү рөхсәт ителми.

8. Муниципаль гарантиянең үз көченә керүе календарь дата **яисә** гарантиядә күрсәтелгән билгеле бер вакыйга (шартлар) **житү** белән билгеләнә.

9. Бенефициарның алдан язмача ризалыгыннан башка муниципаль гарантия шартларын үзгәртүгә **хокуксыз**.

10. Гарантка карата таләпнең муниципаль гарантия буенча кабул ителгән бенефициары, күрсәтелгән хокукларны, муниципаль гарантия белән тәэмин ителә торган принципал (эмитент) йөкләмэлэрен үтәү, облигациягә хокукларны **яна хужага** (сатып алучыга) күчүгә бәйле рәвештә, кыйммәтле кәгазьләр турында Россия Федерациясә законнарында билгеләнгән тәртиптә тапшыру (күчү) керми, гарантның алдан **язма ризалыгыннан башка** (башка нигезләр буенча) тапшырыла алмый.

11. Муниципаль гарантия гарантиядә күрсәтелгән очрактарда һәм нигезлөрдә гарант тарафыннан (шул исәптән элге статьяның 6 пунктның 14 бүлегендә күрсәтелгән төп йөкләмэләр шартларында гарантның алдан **язма ризалыгыннан башка** үзгәртелгән очракта), шулай ук элге статьяның 7 пунктында һәм Россия Федерациясә Бюджет кодексының 115³ статьясындагы 5 пунктында билгеләнгән **бурыч принципаломын үтәмэгәндә**, кире алына.

12. Муниципаль гарантия буенча **акча түләү** турындагы бенефициарның таләбе (гарантия үтөлеше турындагы бенефициарның таләбе) гарантия белән билгеләнгән очракта гына (гарантияле очрак барлыкка килгәндә) гарантка белдерелгә мөмкин. Гарантия

үтөлөшө турында бенефициарның таләпләре гарантиядә билгеләнгән тәртиптә язма рәвештә гарантка гарантиядә күрсәтелгән документлар белән күрсәтелергә тиеш.

13. Бенефициар муниципаль гарантия һәм муниципаль гарантия биерү турындагы шартнамәдә билгеләнгән сроктан иртәрәк гарантияне үтәү турындагы таләпне, шул исәптән, принципал йөкләмәләре гарантияләре белән тәэмин ителгән гарантияләрне үтәү срогы якынлашып килүче дип саналган вакыйгалар (хәлләр) барлыкка килгән очракта, күрсәтергә хокуксыз.

14. Гарант гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе куелу турында принципалга хәбәр итәргә һәм таләпнең күчәрмәсен принципалга тапшырырга тиеш.

15. Гарант муниципаль гарантиядә билгеләнгән вакытта күрсәтелгән таләпкә кушымта итеп бирелгән документлар һәм таләп гарантиясе гарантиясе һәм аңа кушып бирелгән документлар белән гарантия башкару турындагы бенефициарның таләбен карарга тиеш.

16. Гарантияне башкару турында бенефициарның һәм аңа кушымта итеп бирелгән документларның таләпләре нигезсез һәм (яисә) тиешле гарантияләр шартларына туры килми дип таныла һәм гарант бенефициарның түбәндәге очрақларда таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарта:

1) таләп һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документлар гарантия (гарантиянең гамәлдә булу срогы) бирелгән вакыт тәмамланганнан соң гарантка күрсәтелгән;

2) таләп һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документлар билгеләнгән гарантияне бозып гарантка күрсәтелгән;

3) таләп һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документлар гарантия шартларына туры килми;

4) бенефициар принципал һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан тәкъдим ителгән принципал гарантияләре белән тәэмин ителгән йөкләмәләрне тиешенчә үтәүне баш тарткан;

5) әлеге статьяның 7 пунктында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 115³ статья-сындагы 6 пунктында билгеләнгән очрақларда;

6) гарантиядә билгеләнгән башка очрақларда.

17. Гарантия үтөлөшө турында һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документлар турында бенефициар таләбе муниципаль гарантиянең нигезләнмәгән һәм (яисә) тиешле шартлары булмаган дип танылган очракта, гарант бенефициарга аның таләбен канәгатьләндерүдән баш тарту турында хәбәр итәргә тиеш.

18. Гарант, принципалны күз алдына китерергә мөмкин булган бәхәс бенефициары таләпләренә каршы торырга хокуклы. Гарант хәтта принципал алардан баш тарткан яки үз бурычын таныган очракта да каршы килү мөгълүматларына хокукны югалтмый.

19. Гарантиянең һәм аңа кушымта итеп бирелгән документларның үтөлөшө турында бенефициар таләбе расланган очракта, гарант гарантиядә билгеләнгән срокта гарантия буенча йөкләмәне үтәргә тиеш.

20. Муниципаль гарантия белән каралган бенефициар алдында гарантның йөкләмәсе гарантия белән тәэмин ителгән принципалның вакыты чыккан йөкләмәләре күләмендә, әмма гарантия суммасыннан артык булмаган күләмдә акча түлөү белән чикләнә.

21. Муниципаль гарантия буенча бенефициар алдында гарантны билгеләү туктатыла:

1) гарантиядә билгеләнгән күләмдә бенефициар гарантиясен түлөп;

2) ул бирелгән (гарантиянең гамәлдә булу вакыты) гарантиядә билгеләнгән вакыт узгач;

3) гарантия белән тәмин ителгән принципалның принципалга һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан үтәлгән очракта йә күрсәтелгән йөкләмәләрне башка нигезләр буенча туктаткан очракта (бенефициар тарафыннан күрсәтелгән гарантка һәм (яисә) судка гарантияне үтәү турындагы таләпнен булуына карамастан);

4) бенефициарның гарантка һәм (яисә) бенефициарның гарантия буенча йөкләмәләрнен гарантны азат итү турындагы язма гаризасын кире кагу юлы белән. **Россия Федерациясе Бюджет кодексының 115¹ статьясында каралган гарантка принципал гарантка мондый гарантия буенча бенефициарларның фактта булмавы һәм киләчәктә алар барлыкка килү өчен нигезләрнен булмавы шартларында гарантия кире кагу нәтижәсендә;**

5) гарантия бирелгән принципалның йөкләмәсе билгеләнгән вакытта барлыкка килмәсә;

6) бенефициар гарантка һәм (яисә) судка гарантия үтәү турындагы гарантка таләпне белдергәннен соң (шул исәптән принципалны бетерү белән бәйлә рәвештә һәм (яисә) бенефициарны һәм (яисә) бенефициарны юкка чыгаруга бәйлә рәвештә) төп йөкләмәне туктатып яисә аны гамәлдә булмаган килешү дип тану;

7) бенефициар тарафыннан башка затка тапшырылган яисә бенефициарның гарантия, хокуklar һәм (яисә) бурычларның төп йөкләмәләре буенча гарантка карата таләпләрнен, гарантия, хокуklar һәм (яисә) вазыйфалар буенча таләпләрнен (хокуklarның һәм бурычларның) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә, облигациягә хокуklarның яна хужасына (сатып алуыга) күчүгә бәйлә рәвештә, гарантия белән тәмин ителә торган принципалның (эмитентның) йөкләмәләрен үтәүгә бәйлә рәвештә, кыйммәтле кәгазьләр турында күрсәтелгән таләпләр (хокуklar һәм йөкләмәләр) тапшырылганнан тыш) башка нигезләрдә күчү очрагында;

8) башка затка принципал белән бирелгән очракта яисә башка затка хокуklarын һәм (яисә) бурычларын (бурычларын) төп йөкләмәләр буенча гарантның алдан язмача ризалыгынан башка гына тапшыру;

9) гарантияне гарантиядә күрсәтелгән очраklarда һәм нигезләрдә чакыртып алу нәтижәсендә;

10) гарантиядә билгеләнгән башка очраklarда.

22. Аның буенча гарант йөкләмәләре туктатылганнан соң, бенефициар белән гарантия тоту күрсәтелгән гарантия буенча нинди дә булса хокуklar бенефициары өчен сакланмый.

23. Муниципаль гарантияне туктату турында билгеле булган гарант бу хакта бенефициарга һәм принципалга хәбәр итәргә тиеш.

Муниципаль гарантияне бәяләүгә яки туктатуга китерерлек хәлләр барлыкка килү турында билгеле булган Бенефициар һәм принципал бу турыда гарантка хәбәр итәргә тиеш.

24. Әгәр муниципаль гарантияне гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын барлыкка китерсә йә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуklары гарантына бирелсә, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар тиешле бюджет дефицитын финанслау чыганаclарында исәпкә алына, ә мондый муниципаль гарантия буенча йөкләмәләрен үтәү бюджет кредиты бирү буларак чагыла.

25. Әгәр муниципаль гарантияне гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын барлыкка китермәсә йә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуklары гарантка бирелмәсә, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар тиешле бюджет чыгымнарында исәпкә алына.

26. **Гарнтка гарант** тарафыннан тулы күлэмдә яисә гарантия буенча йөкләмэләрнен нинди дә булса өлешендә түлэнгән, яисә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуклары гарантка бирелгән хокукларны үтәү тәртибендә түлэнгән акчаларны регресс тәртибендә кайтару исәбенә алынган акчалата чаралар бюджет кредитларын кире кайтару буларак чагылдырыла.

27. Муниципаль гарантияләр белән тәэмин ителә торган кредитлар һәм заемнар максатчан булырга тиеш.

28. Муниципаль гарантия белән тәэмин ителгән кредит (заем) акчаларыннан максатчан файдаланмау факты ачыкланган очракта, муниципаль гарантия бирү турындагы шартнамәдә билгелэнгән йөкләмэләрне үтәмэгән яисә тиешенчә үтәмэгән очракта, принципал һәм бенефициар Россия Федерациясе законнары, муниципаль гарантия бирү турындагы шартнамәдә билгелэнгән җаваплы була.

29. Бенефициарлар билгеле булмаган затлар даирәсе булган йөкләмэләрне тәэмин итүгә бирелә торган муниципаль гарантиянең үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнә.

30. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмиссиясе нәтижәсендә барлыкка килгән йөкләмэләр буенча муниципаль гарантияләр бирү һәм үтәү үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнә.

31. Муниципаль гарантияләр бирү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет коды һәм аның нигезендә кабул ителгән элекке карар белән билгеләнә.

28 статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр

1. Жирлек исеменнән чыгарылган кыйммәтле кәгазьләр муниципаль кыйммәтле кәгазьләр дип таныла.

2. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмитент булып, Жирлек уставында муниципаль алынмаларны гамәлгә ашыру хокукына ия жирле администрация чыга.

3. Жирлек тарафыннан чыгарылырга мөмкин булган муниципаль кыйммәтле кәгазьләрнен төрләре, аларның эмиссия һәм мөрәжәгать итү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнә.

29 статья. Бюджетара трансфертлар

Бюджетара трансфертлар РФ Бюджет кодексында билгелэнгән формада һәм тәртиптә бирелә.

30 статья. Татарстан Республикасы бюджетына Жирлек бюджетыннан субсидияләр

1. Татарстан Республикасы бюджетына Жирлек бюджетыннан субсидияләр Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгелэнгән тәртиптә бирелә.

2. Элекке статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән бюджетара субсидияләр Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законы нигезендә Поселение бюджетында карала.

31 статья. Жирлекнең акчалата йөкләмэләре

1. Жирлек алдындагы акчалата йөкләмэләр буенча бурычлы кеше билгеле бер датага акчалата йөкләмэләр нигезендә түлөргә тиешле акчалар суммасы тора.

2. Жирлек каршында акчалата йөкләмәләр буенча таләпләр Жирлекнең финанс активларын формалаштыра.

3. Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган очраклардан тыш, район алдында акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны исәпкә алуда исемлек һәм торгызу кагыйдәләре (нигезләре, шартлары һәм тәртибе), районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә.

4. Жирлек каршында мондый йөкләмәләргә үтәүне тәмин итә торган акчалата йөкләмәләргә (акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны) исәпкә ала, шулай ук күрсәтелгән йөкләмәләр һәм алыш-бирешләр буенча таләпләр хокукларын гамәлгә ашыру Россия Федерациясе Бюджет кодексының 93² статьясындагы 4 пунктында күрсәтелгән тиешле орган яисә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 93² статьясындагы 5 пунктында күрсәтелгән вәкаләтле зат тарафыннан гамәлгә ашырыла.

5. Килешү нигезендә башкасы билгеләнмәгән очракта, жирлек алдындагы акча йөкләмәләре жирлек бюджетының бердәм сәхәтына акчалар күчәрелгән көннән башкарылган дип санала.

II бүлек. БЮДЖЕТ ПРОЕКТЫН ТӨЗҮ

32 статья. Жирлек бюджеты проектын төзү тәртибе һәм сәроклары

1. Бюджет проекты чыгым йөкләмәләргән финанс белән тәмин итү максатларында социаль-икътисады үсеш фаразы нигезендә төзелә.

Бюджет проектын төзү Жирлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә һәм сәрокларда Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә һәм аның таләпләргән үтәгән килеш кабул ителә торган әлеге Нигезләмә нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Чираттагы финанс елына һәм план чорына Жирлек бюджеты проектын төзү түбәндәгеләргә нигезләнә:

- Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләр) билгели торган Россия Федерациясе Президентының Россия Федерациясе Федераль Жыелышка юлламасы нигезләмәләре;

- жирлекнең бюджет сәясәтенен төп юнәлешләре һәм салым сәясәтенен төп юнәлешләре;

- жирлекнең социаль-икътисады үсешен фаразлау;

- муниципаль программаларда (муниципаль программалар проектларында, күрсәтелгән программалар проектларында).

3. Бюджет проектын төзү өчен түбәндәгеләр турында белешмәләр кирәк:

- салым һәм жыемнар турында Россия Федерациясе законнары, салымнар һәм жыемнар турында Татарстан Республикасы законнары, Салымнар һәм жыемнар турында Жирлек сәветының норматив-хокукый актлары эшләнә башлаган вакытка гамәлдәге законнар;

- федераль, региональ, жирле салымнардан һәм жыемнардан, махсус салым режимнарында каралган салымнардан жирлек бюджетына чигерүләр нормативлары;

- Россия Федерациясе бюджет системасының башка дәрәжәләре бюджетларынан бирелә торган түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча кире кайтарылымый торган кертемнәрнең һәм (яисә) салым керемнәрнең фаразлана торган күләме;

- Россия Федерациясе бюджет системасының башка дәрәжәләреннән тапшырыла торган чыгымнар төрләре һәм күләмнәре;
- муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә норматив чыгымнар.

33 статья. Халыкның социаль-икътисадый үсеше фаразы

1. **Жирлек социаль-икътисадый үсеш фаразы** кимендә өч елга эзерләнә.
2. **Жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразын** Жирлек Советына бюджет проектын **кертү турында** карар кабул ителү белән бер үк вакытта Башкарма комитет тарафыннан хушлана.
3. **Жирлек бюджеты** проектын төзү һәм карау барышында социаль-икътисадый үсеш фаразын үзгәртү **бюджет проектының** төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

34 статья. Бюджет керемнәрен фаразлау

1. Бюджет керемнәре Жирлек Советының салымнар һәм жыемнар турындагы законнар, Татарстан Республикасы законнары һәм муниципаль хокукый актлары хакындагы закон проектын кертү көненә гамәлдәге башкарыла ашырыла торган **жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы** нигезендә фаразлана.
2. Жирле салымнар турында карар, жирле бюджетлар керемнәрен үзгәртүгә китерә торган, **чираттагы** финанс елында һәм план чорында үз көченә керә торган бюджет хокук **мөнәсәбәтләрен** жайга сала торган Совет карарлары чираттагы финанс елына һәм план чорына **Жирлек бюджеты** турында карар проекты кертелгәнче 10 көн алдан ук кабул ителергә тиеш.
3. **Салымнар һәм жыемнар** турында Жирлек Советының норматив хокукый актларына **үзгәрешләр** кертүне күз алдында тоты торган Жирлек Советының чираттагы финанс елына **һәм план чорына** күчәргечләр бюджеты турында карар проекты Совет утырышына кертелгән көннән соң кабул ителгән норматив хокукый актларында жирле бюджетларның керемнәрен (чыгымнарын) үзгәртүгә китерә торган норматив хокукый актларында **жирлек Советының күрсәтелгән норматив хокукый актларын** үз көченә керүе турында чираттагы финанс елы артыннан килүче елның 1 гыйнварыннан да иртәрәк булмаган нигезләмәләр булырга тиеш.

35 статья. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

1. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру Кайбыч муниципаль районының Финанс-бюджет палатасында билгеләнгән методика нигезендә дә гамәлгә ашырыла.
2. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге һәм кабул ителә торган йөкләмәләргә үтәүгә бюджет ассигнованиеләре буенча аерым гамәлгә ашырыла.

36 статья. Муниципаль программалар

1. Муниципаль программалар Жирлек жирлегенә башкарма комитеты (алга таба - муниципаль программалар) тарафыннан раслана.
Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру сроклары үзләре билгели торган тәртиптә Жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.
Муниципаль программалар эшләү һәм күрсәтелгән программаларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү тәртибе Жирлек Башкарма комитетының муниципаль хокукый акты белән билгеләнә.

2. **Муниципаль** программаларны гамэлгә ашыруны финанс ягыннан тәэмин итүгә бюджет **ассигнованиеләре** күләме Жирлек башкарма комитетының программаны раслаган муниципаль **хокукый** акты нигезендә бюджет чыгымнарының һәр максатчан маддәсе буенча бюджет **чыгымнарының** тиешле программасы турындагы карар белән раслана.

Чираттагы **финанс** елыннан башлап гамэлгә ашыруга тәкъдим ителә торган муниципаль **программалар**, шулай ук элек расланган муниципаль программаларга үзгәрешләр жирлекнең башкарма комитеты билгеләгән срокларда расланьрга тиеш.

Муниципаль **программалар** үз көченә кергән көннән алып ике айдан да соңга калмыйча бюджет **турындагы** карарга туры китерелергә тиеш.

3. Һәр муниципаль **программа** буенча Жирлек ел саен аны гамэлгә ашыруның нәтижәләлегенә бәя бирә. Күрсәтелгән бәяләүне үткәрү тәртибе һәм аның критерийлары Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре буенча Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан элек расланган муниципаль **программаның** чираттагы финанс елыннан башлап аны туктату яисә үзгәртү кирәклегә, шул исәптән муниципаль программаны гамэлгә ашыруны финанс белән тәэмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләмен үзгәртү кирәклегә турында карар кабул ителергә мөмкин.

37 статья. Салым чыгымнарының исемлегә һәм бәясә

1. Жирлекнең салым чыгымнары исемлегә муниципаль программалар һәм аларның структур элементлары киселешендә Жирлекнең Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә, шулай ук муниципаль программаларга карамый торган эшчәнлек юнәлешләрендә төзелә.

2. Жирлекнең салым чыгымнарын бәяләү ел саен, Россия Федерациясә Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләрне үтәп, Жирлекнең Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамэлгә ашырыла.

3. Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре Жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләрен формалаштырганда, шулай ук муниципаль программаларны гамэлгә ашыруның нәтижәләлеген бәяләгәндә исәпкә алына.

38 статья. Бюджет проектың төзү тәртибе һәм сроклары

Бюджет проектың төзү тәртибе һәм сроклары, Россия Федерациясенен, Татарстан Республикасының бюджет законнарында һәм Жирлек Советының муниципаль хокукый актларында билгеләнгән таләпләрне үтәп Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

III бүлек. БЮДЖЕТ ТУРЫНДА КАРАНЫ КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ

38 статья. Бюджетны карау һәм раслау нигезләре

1. Жирлек бюджеты турындагы карарда бюджет керемнәренен гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефициты (профициты) керә торган бюджетның төп характеристикалары, шулай ук Россия Федерациясә Бюджет кодексында, әлегә Нигезләмәдә билгеләнгән башка күрсәткечләр булырга тиеш.

2. Жирлек бюджеты турындагы карар белән түбәндәгеләр раслана:

- бюджет керемнәренен баш администраторлары исемлегә;
- бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторлары исемлегә;
- бюджет ассигнованиеләрен чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенен бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары

(муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре) буенча, чыгымнар төрләре **төркемнәре** буенча бүлү;

- чираттагы **финанс** елына һәм план чорына бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;

- гавами **норматив** йөкләмәләренә үтәүгә жибәрелә торган бюджет ассигнованиеләренә **гомуми күләме**;

- чираттагы **финанс** елында һәм план чорында Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

- чираттагы **финанс** елына һәм план чорының беренче елына бюджет раслана торган (расланган) чыгымнарының гомуми күләме бюджет чыгымнарының гомуми күләменән кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елында бюджет чыгымнарының гомуми күләменән кимендә 5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча) расланган (бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча);

- чираттагы **финанс** елына һәм план чорына бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары;

- муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге, елның I гыйнварына, чираттагы **финанс** елыннан һәм план чорының елдан-ел күбрәк узган торышына карап, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге күрсәтелгән булса;

- **Россия Федерациясә Бюджет кодексында** һәм әлегә Нигезләмәдә билгеләнгән **Жирлекләр бюджетының** башка күрсәткечләре.

3. Чираттагы **финанс** елына һәм план чорына Жирлек бюджеты турындагы карар расланган бюджетның план чоры параметрларын үзгәртү һәм аларга Жирлек бюджетының планлаштырылган чорының икенче елы параметрларын өстәү юлы белән раслана.

Жирлек Советының планлаштырылган чоры параметрларын үзгәртү Жирлек Советының муниципаль хокукый акты нигезендә гамәлгә ашырыла.

Бюджет чыгымнарының ведомство структурасы күрсәткечләрен үзгәртү Жирлек раслаган бюджет ассигнованиеләрен арттыру яисә кыскарту йә бюджет ассигнованиеләре чыгымнарының ведомство структурасына өстәмә максатчан маддәләр һәм (яисә) бюджет чыгымнары төрләре буенча бюджет ассигнованиеләре чыгымнарының ведомство структурасына керту юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Шартлыча раслана торган (расланган) чыгымнар дигәндә, бюджет чыгымнары классификациясә нигезендә план чорында бүленмәгән бюджет ассигнованиеләре аңлашыла.

5. Жирлек бюджеты турындагы карар белән, тиешле бюджет ассигнованиеләреннән һәм (яисә) жирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләменнән тыш, Жирлек бюджетының бюджет турындагы карары белән билгеләнгән максатларга чираттагы **финанс** елыннан башлап кертелгә (бюджетта чагылдырылырга) тәкъдим ителә торган аерым төр салым булмаган керемнәр буенча бюджет керемнәреннән файдалану каралырга мөмкин.

39 статья. Бюджет проекты белән бер үк вакытта бирелә торган документлар һәм материаллар

Чираттагы финанс елына һәм план чорына **Жирлек бюджеты** турында карар проекты белән бер үк вакытта Жирлек Советына түбәндәгеләр тапшырыла:

- Жирлектә салым сәясәтенең төп юнәлешләре һәм төп юнәлешләре;
- ағымдагы финанс елының узган чорыннан соң жирлекләрнең социаль-икътисадый үсешенең яқынча нәтижеләре һәм ағымдагы финанс елына жирлекнең социаль-икътисадый үсешенең көтелә торган нәтижеләре;
- Жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы;
- чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджетының төп характеристикаларын фаразлау (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефициты (профициты));
- Жирлек бюджеты проектына аңлатма язуы;
- елның I гыйнварына муниципаль эчке бурычның һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының елдан-ел арта баруыннан, шул исәптән Россия Федерациясә валютасында муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге;
- ағымдагы финанс елына бюджетның көтелгән үтәлешен бәяләү;
- башка документлар һәм материаллар.

40 статья. Поселение советына бюджет турында карар проектын кертү

1. **Жирлек Башкарма комитеты** житәкчесә чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында карар проектын Жирлек Советына 15 ноябрьдән дә соңга калмыйча кертә.

2. **Мөрәле авыл** жирлегенә чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджеты турындагы карары проектында планлаштырылган чорның расланган бюджеты күрсәткечләрен төгәлләштерү һәм төзелә торган бюджетның планлаштырылган чорының икенче елы күрсәткечләрен раслау күздә тотыла.

3. Мөрәле авыл жирлеге бюджетының расланган план чоры параметрларын төгәлләштерү түбәндәгеләрне күздә тотта:

- чираттагы финанс елына һәм план чорына Мөрәле авыл жирлеге бюджеты турындагы карар проектын карау предметы булган төгәлләштерелгән күрсәткечләрне раслау;

- Жирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасының расланган күрсәткечләрен арттыруны яисә киметүне раслау, йә аңа өстәмә максатчан маддәләр һәм (яисә) тиешле бюджет чыгымнары төрләре буенча бюджет ассигнованиеләрен кертү.

4. Чираттагы финанс елында һәм план чорында бюджет ассигнованиеләренең иң чик күләме Мөрәле авыл жирлегенә чыгым йөкләмәләрен жирлек Советы тарафыннан билгеләнгән карарларны финанс белән тәэмин итү өчен житәрлек булмаса, Башкарма комитет чираттагы финанс елында һәм Жирлек Советы карарларының план чорында үз көченә керү (гамәлне туктатып тору) срокларын үзгәртү турында Жирлек Советы карарлары проектларын Советка күчәрә.

41 статья. Бюджет турында карар проектын карау

1. Жирлек Советы рәисе чираттагы финанс елына Жирлек бюджеты турында карар проекты кертелгән көннән алып 2 эш көне эчендә аны экспертиза уздыру өчен Ревизия комиссиясенә жиберә.

10 (ун) эш көне эчендә референдум комиссиясе, ачыкланган очракта, әлеге проектның **кимчелекләрен** күрсәтеп, бюджет турында карар проекты турында бәяләмә эзерли.

Ревизион комиссия бәяләмәсе Совет депутатлары Бюджет турындагы карар **проектына төзәтмәләр** эзерләгәндә исәпкә алына.

2. **Жирлек** комиссиягә, шулай ук Жирлек Советы депутатларына тикшерелеп, чираттагы **финанс елына** һәм план чорына бюджет турында карарның кертелгән проекты гавами тыңлауларда тикшерелә.

3. бюджет турында карар проекты буенча килештерелмәгән мәсьәләләр барлыкка килгән очракта, **Жирлек** Советы рәисе карары белән килештерү комиссиясе төзелергә мөмкин, аңа **Жирлек Башкарма** комитеты һәм Жирлек Советы вәкилләре тигез санда керә. Килешү комиссиясе бәхәсле мәсьәләләргә карый.

Жирлек бюджеты турындагы карар ике укылышта кабул ителә.

4. Жирлек Советы тарафыннан 2 (ике) эш көне дәвамында кабул ителгән бюджет турындагы карар имзалау өчен Жирлек Советы рәисенә жиберелә.

5. Жирлек бюджеты турындагы карар рәсми рәвештә халыкка игълан ителергә тиеш.

42 статья. Бюджет турындагы карарны раслау сроклары һәм чираттагы финанс елына бюджет турындагы карар кабул ителмәү нәтижеләре

1. Бюджет турындагы карар чираттагы финанс елы башланганчы каралырга, Жирлек Советы тарафыннан расланырга, Жирлек Советы рәисе тарафыннан имзаланырга тиеш.

Жирле үзидарә органнары үз компетенцияләре чикләрендә бюджет турында кабул ителгән карарны үз вакытында карауны, раслауны, имзалауны һәм халыкка житкерүне тәмин итү буенча мөмкин булган барлык чараларны күрергә тиеш.

2. Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карар финанс елы башыннан үз көченә кермәгән очракта, Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән кысаларда бюджет белән вакытлыча идарә итү режимы кертелә.

IV бүлек. БЮДЖЕТ ҮТӨЛЭШЕ

43 статья. Бюджетны үтәү нигезләре

1. Бюджетны үтәү Жирлекнең Башкарма комитеты тарафыннан тәмин ителә.

2. Бюджетны үтәү кабул ителгән бюджетка һәм касса планына туры килергә тиешле бюджет язмасы нигезендә оештырыла.

Бюджет касса бердәмлеге һәм чыгымнарның бирелгәнлеге нигезендә башкарыла.

3. Жирлек бюджеты үтәлешенә касса хезмәте казначылык органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла.

44 статья. Керемнәр буенча бюджет үтәлеше

Жирлек бюджетының керемнәр буенча үтәлешен түбәндәгеләр күз алдында тотал:

- Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирлек бюджетына салымнарны, жыемнарны һәм башка керемнәрне бүлүдән керемнәрне бердәм бюджетка күчерү;

- артык бүленгән суммаларны күчерү, артык түлэнгән яисә артык түләтелгән суммаларны кире кайтару, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен һәм артык түләтелгән суммаларга исәплэнгән процентлар суммаларын күчерү;

- салымнар һәм жыемнар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә артык түлэнгән яисә артык түләтелгән суммаларны исәпкә алу;

- артык түлэнгән яисә артык түләтелгән салымнар, жыемнар һәм бүтән түләүләргә кире кайтаруны (исәпләүне, төгәлләштерүне) гамәлгә ашыру өчен кирәкле суммаларны, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирле бюджетның бердәм счетыннан арттырылган суммаларны һәм процентларны кире кайтаруны башкармаган өчен процентлар суммасын күчерү.

45 статья. Бюджетның чыгымнар буенча үтәлеше

1. Чыгымнар буенча Жирлек бюджетын үтәү бюджет законнары һәм әлеге Нигезләмә таләпләрен үтәп гамәлгә ашырыла.

2. Бюджетның чыгымнар буенча үтәлеше түбәндәгеләрне күздә тотат:

- бюджет йөкләмәләрен кабул итү;

- акча йөкләмәләрен раслау;

- акча йөкләмәләрен түләүне санкцияләү;

- акча йөкләмәләрен үтәүне раслау.

Бюджет акчаларын алучы агымдагы финанс елында бюджет йөкләмәләре лимитлары дәрәжәсенә житкерелгән чикләрдә бюджет йөкләмәләрен ала.

Бюджет чараларын алучы муниципаль контрактлар, физик һәм юридик затлар, индивидуаль эшкуарлар белән яисә законнар, башка хокукый актлар, килешү нигезендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә.

3. Бюджет чараларын алучы бюджет акчалары исәбеннән түләүне санкцияләү өчен кирәкле түләү һәм башка документлар нигезендә акча йөкләмәләрен түләү бурычын раслый.

4. Акчалата йөкләмәләргә түләүне санкцияләү бюджет законнары нигезләмәләре нигезендә акча йөкләмәләрен түләү тәртибендә каралган документлар булуын тикшергәннән соң рөхсәт язуын (акцептны) башкару рәвешендә гамәлгә ашырыла.

Акча йөкләмәләрен түләү (гавами норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрдән тыш) бюджет йөкләмәләре лимитлары алучыларга житкерелгән бюджет акчалары чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Халык алдындагы норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләр түләү жирлек бюджет акчаларын алучыларга бюджет йөкләмәләре лимитлары житкерелгән чикләрдә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

5. Акча йөкләмәләрен үтәүне раслау бюджет акчаларын физик яисә юридик затлар, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары файдасына бердәм счеттан чыгаруны раслый торган түләү документлары нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук бюджет акчаларын алучыларның акчаларын үтәү буенча түләүсез операцияләр үткәрүне раслый торган башка документларны тикшерүгә нигезләнеп башкарыла.

46. статья Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет үтәлеше

Бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы буенча бюджетны үтәү бюджет язмасы нигезендә бюджет дефицитын финанслау чыганаclarының баш администраторлары, администраторлары тарафыннан бюджет язмасы нигезендә гамәлгә ашырыла, моңа бюджет законнары нигезләмәләре нигезендә бюджетның бер счетындагы акчаларның калган өлешләре белән идарә итү операцияләре керми.

47 статья. Жирлек бюджеты турында карар белән расланган керемнәрдән файдалану

Жирлек бюджетын үтәгәндә фактта алынган керемнәр гомуми күләмнен Бюджет турындагы **карары белән** расланган Керем күләмнен тыш агымдагы финанс елына һәм план чорына **Жирлекнең** бюджет турындагы карарына, муниципаль акчаларны биләүгә, муниципаль **бурычны каплауга**, шулай ук, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 217 статьясындагы 3 пункттында каралган күләмдә бюджет ассигнованиеләре житмәгән очракта, жирлекнең гавами **норматив йөкләмәләрен** үтәүгә, шулай ук жирлекнең халык алдындагы норматив **йөкләмәләрен** үтәүгә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 217 статьясындагы 3 пункттында каралган күләмдә **жибәрелергә** мөмкин.

Максатчан билгеләнеше булган физик һәм юридик затлардан, шул исәптән әлеге Нигезләмәнең 48 статьясындагы 3 пункттында билгеләнгән тәртиптә бюджетка керә торган, максатчан билгеләнеше булган, шул исәптән әлеге Нигезләмәнең 48 статьясындагы 3 пункттында билгеләнгән тәртиптә бюджетара һәм кире кайтарылмый торган субсидияләр, субвенцияләр һәм кире кайтарылмый торган башка бюджетара трансфертлар Жирлек бюджетын үтәгәндә фактта алынган Керем ияләре бюджеты турында карар белән расланган Керемнәр исемлегеннән гайре алынган Жирлек бюджеты чыгымнарын арттыруга агымдагы финанс елына һәм план чорына Жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә бюджет язмасына үзгәрешләр кертеп, субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар биру максатларына юнәлдерелә.

48 статья. Агымдагы финанс елын төгәлләү

1. Жирлек бюджетын үтәү операцияләре Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242 статьясындагы 2 пункттында күрсәтелгән операцияләрдән тыш 31 декабрьдә тәмамлана.

Жирлек бюджетын үтәү операцияләрен төгәлләү агымдагы финанс елында Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм әлеге статья таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм агымдагы финанс елын финанслауның иң чик күләмнәре үз эшчәнлеген 31 декабрьдә туктаталар.

Агымдагы финанс елының соңгы эш көненә кадәр, шул исәптән Жирлекнең бюджет үтәлешенә касса хезмәте күрсәтүче орган билгеләнгән тәртиптә түләүгә санкцияләнгән бюджет йөкләмәләрен бюджетның бердәм счетындагы акчаларның калган өлеше чикләрендә түләргә тиеш.

3. Агымдагы финанс елында субсидияләр, субвенцияләр һәм максатчан билгеләнештәге башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертлар бюджет кеременә кире кайтарылырга тиеш.

Бюджет чараларының баш администраторы карары нигезендә агымдагы финанс елында файдаланылмаган максатчан билгеләнеше булган субсидияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертларга ихтыяж булу, турында Жирлек бюджетының күрсәтелгән бюджетара трансфертларның калган

өлешеннән артмаган күләмдә чираттагы финанс елында күрсәтелгән бюджетара трансфертларны бирү максатларына бюджет чыгымнарын финанс белән тәэмин итү өчен бирелгән бюджет кеременә кайтарылырга мөмкин.

Үбүлек. БЮДЖЕТ ХИСАПЛИЛЫГЫН ТӨЗҮ, ТЫШКЫ ТИКШЕРҮ, КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ.

49 Статъя. Бюджет исәпкә алуы һәм бюджет үтәләше турында хисап биру

1. **Бюджетны исәпкә алуның һәм бюджет хисаплылығының бердәм методологиясе һәм стандартлары бюджет законнары положениеләре нигезендә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнә.**

2. Бюджет хисабы түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- 1) бюджет үтәләше турында хисап;
- 2) бюджет үтәләше балансы;
- 3) эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;
- 4) акча чараларының хәрәкәте турында хисап;
- 5) аңлатма язуы.

3. Жирлекнең бюджет хисаплылығы еллык булып тора. Бюджет үтәләше турында хисап квартал саен исәпләнә.

Агымдагы елның беренче кварталында, яртыеллыгында һәм тугыз аенда бюджетның үтәләше турында хисап Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан раслана һәм Жирлек Советының һәм Ревизион комиссиясенәң Финанс-бюджет палатасына хисап тапшыру срогы тәмамланганнан соң ун көннән дә соңга калмыйча Жирлек Советына һәм Ревизион комиссиясенә жиберелә.

Бюджет үтәләше турында еллык хисап Жирлек Советы карары белән расланырга тиеш.

50 статъя. Бюджет үтәләше турында еллык хисапны тышкы тикшерү

1. Бюджет үтәләше турында еллык хисап аны Советта караганчы тышкы тикшерү узарга тиеш, ул бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисаплылығын тышкы тикшерүне һәм бюджет үтәләше турында еллык хисапка бәяләмә бирүне үз эченә ала.

2. Бюджет үтәләше турында еллык хисапны тышкы тикшерү, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләрен үтәгән килеш, Жирлек Советының муниципаль хокукый акты белән билгеләнгән тәртиптә Ревизион комиссия тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Жирлекнең Башкарма комитеты агымдагы елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча аңа бәяләмәгә эзерләнү өчен бюджетның үтәләше турында хисап тапшыра. Жирлек бюджеты үтәләше турында еллык хисапка бәяләмә эзерләү бер айдан да артмаган срокта уздырыла. Бюджет үтәләше турында хисапка бәяләмә төп администраторларның еллык бюджет хисабының еллык бюджет хисабын тышкы тикшерү мәгълүматлары нигезендә эзерләнә.

4. Жирлек Башкарма комитетына бюджетның үтәләше турында еллык хисапка бәяләмә Жирлек Ревизион комиссиясе тарафыннан бирелә.

51 статъя. Жирлек Советына бюджет үтәләше турында еллык хисапны тәкъдим итү, карау һәм раслау.

1. Ел саен 1 майдан да соңга калмыйча, Жирлек Башкарма комитеты житәкчесе, Жирлек Советына финанс елы өчен бюджет үтәләше турында хисап тапшыра.

2. Бюджет үтөлөшө турында еллык хисап белән бер үк вакытта ана бюджет һәм бюджет хисаплылыгын һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләрен файдаланунын башка нәтижәләрен анализлаучы аңлатма, жирлек бюджеты үтөлөшө турында жирлек Советы карары проекты, жирлек бюджеты үтөлөшө турында башка бюджет хисабы һәм жирлекнең берләштерелгән бюджетының үтөлөшө турында бюджет хисабы, Россия Федерациясенен бюджет законнарында каралган башка документлар тапшырыла.

3. Совет утырышында Жирлек Башкарма комитет житәкчесе Жирлек житәкчесенен доклады тыңлана, яисә аның ризалыгы белән Жирлек ревизия комиссиясе рәисенен бюджет үтөлөшө турында доклады тыңлана.

4. Бюджет үтөлөшө турындагы хисапны тикшерү һәм карау йомгаклары буенча Жирлек Советы бюджет үтөлөшө турындагы хисапны раслау яисә бюджет үтөлөшө турындагы карарны кире кагу турында карар кабул итә.

5. Бюджетның үтөлөшө турындагы карар Совет тарафыннан кире кагылган очракта, ул күрсәткечләрен дәрәжә түгел яисә тулы чагылдыру фактларын юкка чыгару өчен бер айдан да артмаган срокта кабат тапшыру өчен кире кайтарыла.

52 статья. Бюджет үтөлөшө турында карар

Бюджет үтөлөшө турындагы карар белән, керемнәрен, чыгымнарның һәм бюджет дефицитының (профицитының) гомуми күләмен күрсәтеп, хисап финанс елы өчен бюджет үтөлөшө турында хисап раслана.

Хисап финанс елында Жирлек бюджетының үтөлөшө турындагы карарга аерым кушымталар белән түбәндәге күрсәткечләр раслана:

- район бюджеты керемнәре классификациясе кодлары буенча бюджет керемнәре;
- бюджет керемнәренен төрләре кодлары, керемнәр төрләре, дәүләт идарәсе секторының бюджет керемнәренә карый торган операцияләре классификациясе буенча бюджет керемнәре;
- бюджет чыгымнарының ведомство структурасы буенча бюджет чыгымнары;
- бюджет чыгымнары классификациясенен бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет чыгымнары;
- бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары классификациясе кодлары буенча бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары;
- бюджетлар кытлыкларын финанслау чыганакаларына карый торган дәүләт идарәсе секторының операцияләр классификациясенен бюджетлар кытлыкларын финанслау чыганакалары төркемнәре, төркемчәләре, статьялары, төрләре буенча бюджетны финанслау чыганакалары.

Бюджет үтөлөшө турындагы карар белән Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм Жирлек Советының муниципаль хокукый актларында билгеләнгән башка күрсәткечләр раслана.

VI бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ФИНАНС КОНТРОЛЕ

53 статья. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыручы органнар

1. Муниципаль финанс контроле бюджет хокук мөнәсәбәтләрен, физик затларга Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларынан бүтән түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләрен һәм йөкләмәләрен, шулай ук дәүләт (муниципаль) контрактлары, килешүләр (килешүләр) шартларын үтәүне тәмин итү максатларында гамәлгә ашырыла.

Муниципаль финанс контроле тышкы һәм эчке, башлангыч һәм аннан соңгы финанс контроленә бүленә.

2. Тышкы муниципаль финанс контроле Жирлек фондының ревизия комиссиясенен контроль эшчәнлегенә булып тора

3. Эчке муниципаль финанс контроле Жирлек Башкарма комитетының органнары (вазыйфай затлары) булып торучы муниципаль финанс контроле органнарының тикшерү эшчәнлегә булып тора.

4. Авыл жирлегенәң жирле бюджетын үтәү процессында бюджет хокук бозуларын **кисәтү** максатларында беренчел контроль гамәлгә ашырыла

5. Шуннан соңгы контроль аларны үтәүнең законлылығын, исәпкә алуның һәм **хисаплылыкның** дәрәсләген билгеләү максатларында Жирлек бюджетын үтәү нәтижәләре **буенча** гамәлгә ашырыла.